

Betaalbaarheid woon– en leefkosten

KU Leuven | Marte Peeters | Sociaal werk en sociaal beleid | marte.peeters@student.kuleuven.be

Begeleid door Bart Sabbe en Marianne Decoster (Dominiek Savio)

Probleemstelling en onderzoeksdoel

In kader van meer vraaggestuurde zorg (PVB):

Hoe ervaren personen met een handicap die bij een vergunde zorgaanbieder wonen de betaalbaarheid van woon– en leefkosten (eigen financiering)? Hoe ervaren personen met een handicap die bij een vergunde zorgaanbieder wonen de overgang van het systeem van bijdrage naar woon– en leefkosten?

Moeilijk betaalbare woon– en leefkosten verminderen immers de participatie van personen met een handicap in de samenleving.

Methode

Kwalitatieve onderzoeksmethode:

Diepte-interviews met tien bewoners en bewindvoerders (familiaal of professioneel) van bewoners

Deze interviews werden geanalyseerd door middel van een thematische analyse.

Resultaten

De **ratio van woon– en leefkosten** ten opzichte van het inkomen bedraagt meer dan de helft van het inkomen van iedere bewoner, bij één bewoner bedraagt de ratio zelfs 91%. Op Europees niveau wordt een ratio van 40% als grens gehanteerd van wat betaalbaar wonen is. Als de woon– en leefkosten van het inkomen werden afgetrokken, bleek dat één bewoner een negatief saldo overhield, de woon– en leefkosten waren die maand dus niet betaalbaar. De meeste bewoners houden bovendien niet veel over op het einde van de maand. Zeker personen die als enige inkomstenbron een IVT/IT hebben, kunnen maar moeilijk een reserve opbouwen voor onvoorziene of grote kosten.

Wat de bewoners belangrijk vinden voor een **kwaliteitsvol leven**: elektronica, abonnementen, activiteiten, vakantie en sociale contacten.

Strategieën bewoners om meer financiële middelen te verzamelen: sparen, extra tegemoetkomingen zoeken, beroep doen op financiële steun netwerk.

Sociale korting Dominiek Savio (minimum gewaarborgd inkomen van €300)

Verder werd ook de overgang **van aanbodgestuurde naar vraaggestuurde zorg** met de respondenten besproken. Hierbij gaven de respondenten aan dat er voor hen niets veranderd was, behalve de opbouw van de factuur van Dominiek Savio, waarop meer gedetailleerd wordt weergegeven welke kosten worden aangerekend. Geen van de vooropgestelde doelstellingen en voordelen van het systeem van vraaggestuurde zorg, namelijk toegenomen keuzevrijheid, meer individueel gerichte zorg, een groter kostenbewustzijn en transparantie van de voorziening en meer ruimte voor informele zorg, waren voor de bevraagde gebruikers van toepassing. De zorg en ondersteuning bleef bij de bewoners dezelfde, mede omdat ze voltijds in Dominiek Savio wonen. Daarnaast waren er ook kritische bedenkingen over het sociaal ondernemerschap dat bij de vraaggestuurde zorg gestimuleerd wordt, namelijk dat er meer aandacht is voor de financiële dimensie, soms ten koste van de sociale.